04/02/2024

Το Ευαγγελικό Ανάγνωσμα της Κυριακής ΙΕ’ Ματθαίου

/ Ορθόδοξες Προβολές

Image not found or type unknown

Κυριακή ΙΕ’ Ματθαίου, Ευαγγελικό Ανάγνωσμα: Μτθ κβ’ 35-46 (04-02-2024)

Πρωτότυπο Κείμενο

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, Νομικός τις προσῆλθε τῷ ᾽Ιησοῦς, πειράζων αὐτὸν, καὶ λέγων· Διδάσκαλε, ποία ἐντολὴ μεγάλη ἐν τῷ νόμῳ; Ὁ δὲ ᾽Ιησοῦς εἶπεν αὐτῷ· Ἀγαπήσεις Κύριον τὸν Θεόν σου ἐν ὅλῃ τῇ καρδίᾳ σου, καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ψυχῇ σου, καὶ ἐν ὅλῃ τῇ διανοίᾳ σου· αὕτη ἐστὶ πρώτη καὶ μεγάλη ἐντολή. Δευτέρα δὲ ὁμοία αὐτῇ· Ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν. Ἐν ταύταις ταῖς δυσὶν ἐντολαῖς ὅλος ὁ νόμος καὶ οἱ προφῆται κρέμανται. Συνηγμένων δὲ τῶν Φαρισαίων, ἐπηρώτησεν αὐτοὺς ὁ ᾽Ιησοῦς, λέγων· Τί ὑμῖν δοκεῖ περὶ τοῦ Χριστοῦ; τίνος υἱός ἐστι; Λέγουσιν αὐτῷ· Τοῦ Δαυΐδ. Λέγει αὐτοῖς· Πῶς οὖν Δαυΐδ, ἐν πνεύματι, Κύριον αὐτὸν καλεῖ: λέγων· Εἶπεν ὁ Κύριος τῷ Κυρίῳ μου· Κάθου ἐκ δεξιῶν μου, ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου. Εἰ οὖν Δαυὶδ καλεῖ αὐτὸν Κύριον, πῶς υἱὸς αὐτοῦ ἐστι; Καὶ οὐδεὶς ἐδύνατο αὐτῷ ἀποκριθῆναι λόγον· οὐδὲ ἐτόλμησέ τις ἀπ᾽ ἐκείνης τῆς ἡμέρας ἐπερωτῆσαι αὐτὸν οὐκέτι.

Νεοελληνική Απόδοση

Εκείνον τον καιρό ένας νομοδι-δάσκαλος, για να φέρει σε δύσκολη θέση τον Χριστό, του έκανε το εξής ερώτημα: «Διδάσκαλε, ποια είναι η πιο μεγάλη εντολή στο νόμο;» Κι αυτός του είπε: «Ν’ αγαπάς τον Κύριο το Θεό σου μ’ όλη την καρδιά σου, μ’ όλη την ψυχή σου και μ’ όλο το νου σου. Αυτή είναι η πρώτη και πιο μεγάλη εντολή. Και δεύτερη, το ίδιο σπουδαία μ’ αυτή: ν’ αγαπάς τον πλησίον σου όπως τον εαυτό σου. Σ’ αυτές τις δύο εντο-λές συνοψίζεται όλος ο νόμος κι οι προφήτες». Εκεί που ήταν συγκεντρωμένοι οι Φαρισαίοι, τους ρώτησε ο Ιησούς: «Τι νομίζετε για το Μεσσία; Ποιανού απόγονος είναι;» Του απαντούν: «Του Δαβίδ». Τους λεει: «Πώς τότε ο Δαβίδ, οδηγημένος από το Πνεύμα, τον ονομάζει Κύριο;

λεει: Ο Κύριος είπε στον Κύριό μου: κάθισε στα δεξιά μου, ώσπου να υποτάξω τους εχθρούς σου κάτω απ’ τα πόδια σου. Αν λοιπόν ο Δαβίδ τον ονομάζει “Κύριο”, πώς είναι απόγονός του;» Κανένας δεν μπορούσε να του απαντήσει, ούτε τόλμησε πια κανείς από κείνη μέρα να του θέσει ερωτήματα.

Σχολιασμός

Η ευαγγελική περικοπή της Κυριακής ΙΕ’ Ματθαίου είναι παρμένη από το 22ο (εικοστό δεύτερο) κεφάλαιο του κατά Ματθαίον ευαγγελίου στίχους 35 έως 46. Στη συγκεκριμένη περικοπή περιγράφεται το γεγονός της συνάντησης του Ιησού με νομοδιδάσκαλο του Μωσαϊκού Νόμου ο οποίος προσπαθούσε να παγιδεύσει τον Ιησού μέσα από τα λεγόμενά του. Το συμβάν αυτό χρονικά τοποθετείται μετά την θριαμβευτική είσοδό Του στην πόλη των Ιεροσολύμων και λίγο πριν από το Θείο Πάθος. Ο νομοδιδάσκαλος ρωτά τον Ιησού για το ποια εντολή θεωρεί ως την πιο μεγάλη σε σημασία, μέσα από το Νόμο. Ο Ιησούς αποκρίνεται και του λέει ότι η πιο μεγάλη εντολή όσον αφορά το μέγεθος της σημασίας του νοήματός της είναι η εξής εντολή: «Ν’ αγαπάς Κύριο τον Θεό σου μ’ όλη την καρδία σου, μ’ όλη την ψυχή σου και μ’ όλο το νου σου». Συνεχίζει όμως ο Ιησούς και του προσθέτει και δεύτερη εντολή: «Ν’ αγαπάς τον πλησίον σου όπως τον εαυτό σου». Σ’ αυτές τις δύο εντολές θεωρεί ο Ιησούς ότι συνοψίζεται όλο το νόημα του Νόμου και των Προφητών. Μιας και με την απάντησή Του αυτή θα είχε την προσοχή του ακροατηρίου Του, και δη των Φαρισαίων, τους ρωτά: «Τι νομίζετε για το Μεσσία; Ποιανού απόγονος είναι;» και λαμβάνει την απάντηση: «Του Δαβίδ». Ο Κύριός μας συνεχίζει την ομιλία του αυτή, με την τοποθέτηση ακόμη ενός ερωτήματος, πώς ο Μεσσίας θεωρείται υιός Δαβίδ και ο ίδιος ο Δαβίδ τον αποκαλεί Κύριό του. Αν ο Δαβίδ τον ονομάζει «Κύριο», πως είναι απόγονός του; Μετά από αυτή τη συγκεκριμένη ερώτηση, αφού κανένας δεν μπορούσε να δώσει απάντηση, κανείς δεν τόλμησε και να ρωτήσει ξανά τον Ιησού, προκειμένου να τον παγιδεύσει «εν λόγω».

Αν και αρχικά οι νομοδιδάσκαλοι έθεταν ερωτήματα στον Χριστό, δεν ήταν γιατί ήθελαν πράγματι να διδαχθούν μέσα από τη συζήτηση αυτή, αλλά ήταν για να Τον παγιδέψουν, όπως σε άλλο σημείο μας αναφέρουν οι Ευαγγελιστές. Ο Ιησούς απαντά στα ερωτήματα που του τίθενται και με τη σειρά του τους ερωτά κάποια πράγματα. Με τα ερωτήματα αυτά που θέτει ο Ιησούς ήθελε να τους οδηγήσει στην παραδοχή της διαδοχής της γενεάς του Δαβίδ στο πρόσωπό Του και της αναγνώρισης της πλήρωσης του ρόλου του Μεσσία στον Ίδιο. Οι Ιουδαίοι όμως αντ’ αυτού δεν είναι σε θέση να αναγνωρίσουν στο πρόσωπο του Ιησού Χριστού τον αναμενόμενο Μεσσία, ο οποίος ήρθε για τη σωτηρία του λαού του Ισραήλ. Η περικοπή αυτή και το γεγονός το οποίο περιγράφεται, έρχεται ως επιστέγασμα και

κατάληξη της δημόσιας διδασκαλίας και δράσης του Χριστού, αφού προηγουμένως δρούσε διδάσκοντας, κηρύττοντας και επιτελώντας θαύματα και ιάσεις.

Η επισήμανση ότι ο Ιησούς είναι «Υιός Δαβίδ» αναφέρεται στο θέμα της γενεαλογίας του Ιησού Χριστού. Το γενεαλογικό δένδρο της οικογενείας από την οποία προήλθε ο Ιησούς Χριστός αναφέρεται στο 1ο (πρώτο) κεφάλαιο του κατά Ματθαίον ευαγγελίου [«Βίβλος γενέσεως Ιησού Χριστού υιού Δαυίδ …… Ιεσσαί δε εγέννησεν τον Δαυίδ τον βασιλέα, Δαυίδ δε εγέννησεν τον Σολομώνα …… Ιακώβ δε εγέννησεν τον Ιωσήφ τον άνδρα Μαρίας, εξ ης εγεννήθη Ιησούς ο λεγόμενος Χριστός» (Μτθ 1,1-16)] και μέσα από την οποία διαφαίνεται η «συγγένεια», η σχέση του Δαυίδ και του Ιησού Χριστού ως άμεσου απογόνου του. Ο Ιησούς ονομάζεται «Υιός Δαβίδ» γιατί σαν άνθρωπος καταγόταν από την ρίζα του Προφήτου Δαβίδ και αυτό θα ήταν ακόμη μία απόδειξη ότι στο Πρόσωπό Του γίνεται η πλήρωση των προφητειών περί της έλευσης του Μεσσία. Ότι δηλαδή ο Μεσσίας θα ήταν απόγονος εκ της οικογένειας του Δαβίδ.

Ο Ιησούς κάνει χρήση ψαλμικού αποσπάσματος στην συγκεκριμένη περικοπή στο οποίο ο Βασιλιάς Δαβίδ αποκαλεί τον Μεσσία με τον επιθετικό προσδιορισμό «Κύριο» αναγνωρίζοντας τη θεότητα στο πρόσωπό Του χρησιμοποιώντας στίχους από τον 109ο (εκατοστό ένατο) δαβιδικό ψαλμό «Είπεν Κύριος τω Κυρίω μου κάθου εκ δεξιών μου, έως αν θω τους εχθρούς σου υποκάτω των ποδών σου» (Ψαλμ. 109, 1). Η χρήση του συγκεκριμένου στίχου γίνεται για να δείξει ο Ιησούς ότι «Κύριος» είναι και ο Θεός Πατέρας, αλλά «Κύριος» είναι και ο Θεός Υιός – Μεσσίας.

Ακόμη γίνεται χρήση μίας επίκαιρης εικόνας για τα δεδομένα της εποχής εκείνης όπου οι συμβασιλείς κάθονταν σε θρόνους ο ένας δίπλα στον άλλο υποδηλώνοντας με τον τρόπο αυτό ότι υπήρχε ισότιμη κυριότητα τόσο στον ένα όσο και στον άλλο βασιλιά και ότι κανείς εκ των δύο δεν ήταν ανώτερος από τον άλλο. Την εικόνα αυτή τη χρησιμοποιεί ο ψαλμωδός για να επιδείξει το ισότιμο του Θεού Πατέρα και του Θεού Υιού. Όπως αναφέρεται και στο Σύμβολο της Πίστεώς μας «… και εις έναν Κύριον Ιησούν Χριστόν, τον Υιόν του Θεού τον Μονογενή, τον εκ του πατρός γεννηθέντα προ πάντων των αιώνων, Φως εκ Φωτός, Θεόν αληθινόν εκ Θεού αληθινού γεννηθέντα, ου ποιηθέντα, ομοούσιο τω Πατρί…» αποδεικνύοντας έτσι την πίστη μας για το πρόσωπο του Ιησού Χριστού, ως Υιού του Θεού κατά όλα ομούσιος.

Η ευαγγελική περικοπή αναγιγνώσκεται στις εκκλησίες μας την Κυριακή μετά την Υπαπαντή του Κυρίου ημών Ιησού Χριστού. Μετά τον εορτασμό του γεγονότος της εισόδου του Ιησού Χριστού ως τεσσαρακονθήμερος εις το Ναό «κατά την συνήθειαν του σκιώδους και νομικού γράμματος» (συναξάρι της Β’ Φεβρουαρίου), ακριβώς για να τονισθεί ότι ο Ιησούς Χριστός ήταν τέλειος Θεός και τέλειος

άνθρωπος. Επίσης για να πληρωθεί και εδώ το προφητικό «Μη νομίσητε ότι ήλθον καταλύσαι τον νόμον ή τους προφήτας, ουκ ήλθον καταλύσαι αλλά πληρώσαι» (Μτθ. 5,17). Έρχεται και ως απάντηση σε όσους πιστεύουν ότι ο Ιησούς Χριστός, «ο εκ παρθένου Μαρίας τεχθείς και εν φάτνη ανακληθείς» δεν ήταν ο Μεσσίας που αναμενόταν για την σωτηρία του λαού του Θεού.